



STORTINGET

Innst. 308 S

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra næringskomiteen

Prop. 91 LS (2019–2020)

Innstilling fra næringskomiteen om Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2018/302

Til Stortinget

Sammendrag

Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning

I proposisjonen bes det om Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning 2018/302 om europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/302 av 28. februar 2018 om imøtegåelse av uberettiget geoblokking og andre former for forskjellsbehandling på grunnlag av kundenasjonalitet, bopel eller hjemsted i det indre marked (heretter omtalt som geoblokkeringsforordningen) og endring av forordning (EF) 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og av direktiv 2009/22/EF.

Geoblokkeringsforordningen har som mål å hindre forskjellsbehandling på bakgrunn av kunders nasjonalitet, bosted eller etableringssted, herunder uberettiget geoblokking, i transaksjoner over landegrensene mellom en næringsdrivende og en kunde i forbindelse med salg av varer og levering av tjenester i EØS.

Det vises til egen innstilling om lovsaken. Selve gjennomføringen av forordningen vil skje i forskrift.

Gjennomføring av forordningen i norsk rett

Forordningen gjennomføres «som sådan» i nasjonal rett

Geoblokkeringsforordningen får ikke direkte virkning i Norge, men den er vurdert EØS-relevant og akseptabel og skal i henhold til EØS-avtalens artikkel 7 bokstav a «gjøres til del av avtalepartenes interne rettsorden». Forordningen skal gjennomføres «som sådan» i nasjonal rett, jf. EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a. Dette innebærer at forordningen må gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon. Inkorporasjon innebærer at forordningen gjøres gjeldende som norsk lov uten omskrivninger.

Siden gjennomføringen i norsk rett krever lovendring, er det tatt forbehold om Stortingets samtykke i henhold til EØS-avtalen § 103.

Geoblokkeringsforordningen inneholder forpliktelser rettet mot næringsdrivende. Gjennomføringen må derfor ha hjemmel i lov, i dette tilfellet forskriftshjemmel i tjenesteloven § 19, for ikke å stride mot legalitetsprinsippet.

I tillegg forutsetter forordningen at enkelte supplerende bestemmelser fastsettes i nasjonal rett. Disse knytter seg blant annet til valg av håndhevingsorgan, sanksjonsbestemmelser, utpeking av organ som skal gi bistand til forbrukere, og unntak for bestemte næringsdrivende med begrenset omsetning. Dette er omtalt i punkt 3.2–3.5 i proposisjonen.

EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019 inneholder en fortale og seks artikler. I fortalen vises det til EØS-avtalen, og særlig til ar-

tikkel 98, som gjør det mulig å endre vedleggene til EØS-avtalen ved beslutning i EØS-komiteen.

Artikkel 1 fastsetter at europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/302 av 28. februar 2018 om imøtegåelse av uberettiget geoblokking og andre former for forskjellsbehandling på grunnlag av kundenes nasjonalitet, bopel eller hjemsted i det indre marked og endring av forordning (EF) 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og av direktiv 2009/22/EF skal innlemmes i EØS-avtalens vedlegg X. Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasning:

I bokstav a slås det fast at artikkel 1 (6) ikke får anvendelse for EFTA-statene.

I bokstav b slås det fast at i artikkel 2 (17) skal ordene «artikkel 57 i TEUV» forstås som «artikkel 37 i EØS-avtalen».

I bokstav c slås det fast at i artikkel 3 (3) og artikkel 4 (5) skal ordene «unionsretten» forstås som «EØS-avtalen».

I bokstav d slås det fast at i artikkel 4 (4), med hensyn til EFTA-statene, skal ordene «bestemmelsene i avdeling XII kapittel 1 i direktiv 2006/112/EF» forstås som «særlig nasjonale regler for små bedrifter».

I bokstav e slås det fast at i artikkel 6 (1) og artikkel 11 (2) skal ordene «artikkel 101 i TEUV» forstås som «artikkel 53 i EØS-avtalen».

I bokstav f slås det fast at i artikkel 11 (2), med hensyn til EFTA-statene, skal ordene «2. mars 2018» forstås som «ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019», og «23. mars 2020» forstås som «to år etter ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019».

Artikkel 2 og 3 fastsetter at henvisning til geoblokkeringsforordningen skal inntas i EØS-avtalens vedlegg XIX nr. 7d og nr. 7f.

Artikkel 4 fastsetter at teksten til forordning (EU) 2018/302 på islandsk og norsk, som kunngjøres i EØS-tillegget til «Den europeiske unions tidende», skal gis gyldighet.

Artikkel 5 fastsetter at beslutningen trer i kraft 14. desember 2019, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt.

Artikkel 6 presiserer at beslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til «Den europeiske unions tidende».

Bakgrunnen for geoblokkeringsforordningen

Fri bevegelighet for varer og tjenester er avgjørende for et velfungerende indre marked i EØS. Geoblokking er en betegnelse på forskjellsbehandling av internettbrukere basert på deres geografiske tilhørighet. Dette kan gjøres ved å anvende kundens IP-adresse, leveringsadresse, språk, valgte betalingsløsning, osv. for å vurdere hvorvidt en bestemt kunde skal ha tilgang til en nettside

eller ikke. Eksempelvis kan dette innebære at en kunde som befinner seg i Tyskland, ikke får tilgang til en bestemt nettside som en kunde som befinner seg i Italia får tilgang til. Ulike rettslige rammer og ulikeartete regler knyttet til forbrukerbeskyttelse, miljøkrav, krav til merking, leveringskostnader og språkkrav er noen av årsakene til at enkelte virksomheter ikke ønsker å tilby sine varer og tjenester til kunder i andre EØS-stater. En slik tilgangsbegrensning kan utgjøre en skranke for det indre markedets frie bevegelighet for varer og tjenester.

Geoblokkeringsforordningen er en spesifisering av europaparlaments- og rådsdirektiv om tjenester i det indre marked 2006/123/EF (tjenestedirektivet) artikkel 20 (2).

Tjenestedirektivet artikkel 20 pålegger EØS-statene å sørge for at tjenestemottagere ikke diskrimineres basert på geografisk tilhørighet eller nasjonalitet. Det er bare når det er direkte begrunnet i objektive forhold at man kan forskjellsbehandle tjenestemottagere. Rettslig uklarthet knyttet til når forskjellsbehandling kan begrunnes i objektive forhold og svakt utbygde håndhevingsmekanismer, har ført til at diskrimineringsforbudet i tjenestedirektivet ikke har vært særlig effektivt.

Geoblokkeringsforordningen er ment å klargjøre artikkel 20 i tjenestedirektivet blant annet ved å definere enkelte situasjoner der forskjellsbehandling basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted ikke kan legitimeres under artikkel 20.

Geoblokking og annen diskriminering basert på geografisk tilhørighet kan bidra til markedsdeling og redusert konkurranse. Videre gir det forbrukerne mindre innflytelse i markedene og hindrer dem i å benytte seg av de beste tilbudene.

Formålet med geoblokkeringsforordningen er å bidra til vekst og økt valgfrihet for forbrukere gjennom å hindre ulovlig diskriminering basert på nasjonalitet, bosted eller etableringssted i det indre markedet. Geoblokkeringsforordningen er en viktig del av Europakommisjonens digitale indre markedsstrategi fra 2015 og et element i den såkalte e-handelspakken som ble fremmet av Europakommisjonen 25. mai 2016, som omfatter tiltak for å styrke samarbeid om forbrukervern, bedre grensekryssende forsendelse av pakker og tiltak mot ulovlig geoblokking. Ulovlig geoblokking legger begrensninger på grenseoverskridende handel, som igjen motvirker et velfungerende indre marked. Forordningen tar sikte på å øke valgfrihet for forbrukere og øke forbrukeres tilgang til varer og tjenester, samtidig som det tas hensyn til næringsdrivendes frihet til å organisere sin virksomhet innenfor rammene av nasjonal rett og EØS-retten.

Hovedinnholdet i geoblokkeringsforordningen

Forordningens virkeområde

Geoblokkeringsforordningens saklige virkeområde er avgrenset på samme måte som tjenstedirektivet. Av forordningen artikkel 1 (3) fremgår det at forordningen ikke får anvendelse på virksomhet som er opplistet i tjenstedirektivet artikkel 2 (2). Dette gjelder blant annet tjenester på transportområdet, finansielle tjenester og audiovisuelle tjenester. Slike tjenester ligger dermed utenfor forordningens saklige virkeområde.

Det følger av forordningen artikkel 1 (2) at forordningen ikke får anvendelse i tilfeller der de relevante delene av en transaksjon er knyttet til en og samme stat. Det må foreligge et grenseoverskridende element for at forordningen skal få anvendelse.

Videre følger det av forordningen artikkel 1 (7) at prinsippet om *lex specialis* gjelder, det vil si at geoblokkeringsforordningen har forrang i tilfelle motstrid med bestemmelsene i tjenstedirektivet.

Forordningens pliktsubjekter er næringsdrivende som tilbyr sine varer eller tjenester til kunder i EØS, uavhengig av om de er etablert i en EØS-stat eller i et tredjeland. Det er gjort et unntak fra en av forordningens bestemmelser for næringsdrivende under en viss størrelse. Dette er nærmere utdypet i punkt 3.5 i proposisjonen. Forordningens rettighetssubjekter er forbrukere som er statsborgere av, eller bosatt i, en EØS-stat, samt næringsdrivende som er etablert i en EØS-stat, og som handler varer og tjenester som sluttkunde. En næringsdrivende anses å handle varer og tjenester som sluttkunde når kjøpsvilkårene ikke er individuelt forhandlet, og når formålet med kjøpet ikke er videresalg, prosessering, utleie eller lignende. I praksis vil dette innebære at en næringsdrivende etter forordningen kan begrense hvor mange kvantum én kunde kan kjøpe, for å sikre at kjøpet er til eget bruk.

TILGANG TIL BRUKERGRENSESNITT PÅ NETT

Forordningen artikkel 3 regulerer hva som forstås med geoblokking. Etter artikkel 3 (1) er det forbudt å blokkere eller begrense kunders tilgang til brukergrensesnitt på nett som følge av kundens nasjonalitet, bosted eller etableringssted. Å blokkere tilgangen innebærer at kunden ikke får tilgang til en nettside overhodet. Å begrense tilgangen innebærer at kunden for eksempel kun får tilgang til deler av en side, eller at kunden blir omdirigert til en annen versjon av en nettside. Både blokkering og begrensning av tilgang omtales som geoblokking, og begge deler er forbudt etter geoblokkeringsforordningen artikkel 3.

Forbudet gjelder i en næringsdrivendes applikasjon så vel som på ordinære nettsider. En næringsdrivende som for eksempel markedsfører hotellovernattinger, kan ikke gi tilgang til sin applikasjon for reservasjon, be-

stilling og betaling av hotelltjenesten bare til kunder etablert i én eller flere bestemte EØS-stater. Forordningen krever imidlertid ikke at den næringsdrivende må lage versjoner av applikasjonen for ulike land.

Artikkel 3 (2) regulerer omdirigering av kunder fra en versjon av et slikt brukergrensesnitt på nett til en annen versjon av brukergrensesnittet. Næringsdrivende utformer ofte forskjellige versjoner av sitt grensesnitt rettet mot forskjellige målgrupper inndelt etter nasjonalitet eller geografisk tilhørighet. Etter denne bestemmelsen kreves det at den næringsdrivende innhenter kundens samtykke til å bli omdirigert til en annen versjon av nettsiden, som for eksempel er uformet på kundens eget språk. Automatisk omdirigering uten innhenting av samtykke er dermed i strid med artikkel 3 (2).

Dersom en italiensk kunde går inn på den franskspråklige nettsiden til en belgisk fornøylespark, er det således ikke tillatt for fornøylesparken å omdirigere kunden til en italienskspråklig versjon av nettsiden uten at kunden samtykker. Kunden skal om den samtykker til å bli sendt videre til den italienskspråklige siden, ha anledning til å gå tilbake til den franskspråklige versjonen.

Artikkel 3 (3) fastsetter at forbudene i artikkel 3 (1) og (2) ikke kommer til anvendelse i tilfeller hvor EU-rett, eller nasjonal rett i samsvar med EU-retten, gjør det nødvendig å hindre tilgang til et brukergrensesnitt på nett eller omdirigere kunden til en annen versjon av brukergrensesnittet. Et eksempel på dette kan være salg av fyrverkeri på internett. Dersom det i et annet land er et forbud mot salg av fyrverkeri, kan den næringsdrivende blokkere tilgangen til nettsiden for kunder fra dette landet. Dersom den næringsdrivende mener seg bundet av et slikt forbud, plikter den næringsdrivende å gi en begrunnelse for dette. Begrunnelsen skal gis på språket i den språkversjonen av brukergrensesnittet som kunden gikk inn på.

TILGANG TIL VARER OG TJENESTER

Forordningen artikkel 4 (1) gjelder tilgang til varer og tjenester. Det er ikke tillatt for en næringsdrivende å ha ulike alminnelige vilkår for tilgang til sine varer eller tjenester avhengig av kundens nasjonalitet, bosted eller etableringssted i tre angitte situasjoner:

1. Der en kunde kjøper en vare og der varen enten skal leveres på et sted i tråd med selgers normale vilkår, eller den skal hentes av kjøper på et sted i tråd med selgers normale vilkår.
2. Der kunden skal motta elektronisk leverte tjenesteytelser. Det oppstilles imidlertid et unntak fra dette utgangspunktet der hovedelementet i tjenesten er omsetning av opphavsrettbeskyttet materiale.
3. Når kunden skal motta tjenester, unntatt elektronisk leverte tjenester, på et fysisk sted hvor den næringsdrivende opererer. Eksempler på slike tje-

nester vil være hotellovernatting, restauranttjenester, tjenestene til fornøylesparker, bruk av alpinanlegg, kulturarrangementer, kurs, messer mv.

Artikkel 4 (2) presiserer at forbudene i artikkel 4 (1) ikke hindrer næringsdrivende i å tilby alminnelige avtalevilkår, inkludert priser, som er forskjellig i forskjellige stater eller regioner. Etter forordningen er det likevel slik at en kunde, uavhengig av nasjonalitet eller bosted i EØS, kan benytte seg av et pristilbud eller det tilbudet som inngår i de alminnelige avtalevilkårene som tilbys på et bestemt sted. Dersom en formidler av hotellovernatting tilbyr forskjellige priser på sin svenske og norske nettside for et hotell i Danmark, kan alle kunder benytte seg av det laveste pristilbudet. Den næringsdrivende kan ikke hindre en svensk kunde bosatt i Sverige i å benytte seg av den lavere prisen som tilbys på den norske nettsiden.

Artikkel 4 (3) klargjør at å overholde reglene i forordningen ikke i seg selv utløser et ansvar for selger knyttet til ikke-kontraktsrettslige nasjonale krav i kundens hjemstat. Har for eksempel Sverige andre aldersgrenser enn Frankrike på en bestemt DVD, utløser ikke etterlevelse av geoblokkeringsforordningen ansvar for å følge dette regelverket, eller opplyse om det.

Artikkel 4 (4) fastsetter at enkelte små bedrifter, som er unntatt fra merverdiavgift etter reglene i EUs medlemsstater vedtatt i samsvar med bestemmelser i direktiv 2006/112/EU kapittel 1, XII som regulerer merverdiavgift (merverdiavgiftsdirektivet), ikke er bundet av diskrimineringsforbudene i artikkel 4 (1).

EØS-avtalen omfatter ikke regler om merverdiavgift. Merverdiavgiftsdirektivet er derfor ikke tatt inn i EØS-avtalen og er ikke bindende for Norge. Unntaket fra diskrimineringsforbudet i geoblokkeringsforordningen artikkel 4 (1) får følgelig ikke betydning for norske virksomheter, uten at det etableres en egen unntaksbestemmelse i norsk rett.

Det følger av artikkel 4 (5) at forbudet mot diskriminering i artikkel 4 (1) ikke kommer til anvendelse dersom bestemmelser i, eller i medhold av, EU-retten er til hinder for å levere ytelse i samsvar med artikkel 4 (1).

Artikkel 4 (5) inneholder også en særbestemmelse om omsetning av bøker. Dersom nasjonal rett i samsvar med EU-retten fastsetter at bøker skal selges til forskjellig pris til kunder i forskjellige områder, kommer ikke diskrimineringsforbudet i artikkel 4 (1) til anvendelse.

FORBUD MOT DISKRIMINERING KNYTTET TIL BETALINGSLØSNINGER

Det følger av forordningen artikkel 5 at den betalingsløsningen som selgeren har valgt, skal gjelde for alle kunder uavhengig av nasjonalitet, bosted eller hjemsted. Bakgrunnen for artikkel 5 er beskrevet i forordningens foralepunkt 32. En næringsdrivende står i

utgangspunktet fritt til å bestemme hvilke betalingsløsninger den ønsker å benytte. Dette gjelder også oppgjørsform. Næringsdrivende som godtar kortbasert betaling med en bestemt type kort, har ikke plikt til godta betaling med andre kort. Den næringsdrivende kan også bestemme hvilken kategori betalingskort som skal aksepteres (debet eller kreditt). Eksempelvis vil en næringsdrivende som godtar betaling med en type debetkort fra en bestemt betalingsformidler, måtte godta betaling med debetkort fra samme betalingsformidler utstedt i samtlige EØS-stater. Det er ikke adgang til å kun akseptere debetkort fra en betalingsformidler som er utstedt i enkelte land. En næringsdrivende som aksepterer betaling med en type debetkort, er derimot ikke forpliktet til å godta betaling med andre korttyper som for eksempel kredittkort. Videre skilles det mellom privatpersoners kort og bedriftskort. En næringsdrivende kan velge å godta betaling med kun én av typene.

Den næringsdrivende behøver heller ikke godta betaling via en betalingsformidler dersom det innebærer at den næringsdrivende må inngå ny kontrakt med betalingsformidleren. Bestemmelsen medfører at den løsningen selgeren har valgt, skal gjelde likt for alle kunder.

Innenfor rammen av de betalingsløsningene den næringsdrivende benytter, tillates det etter artikkel 5 (1) imidlertid ikke å diskriminere på bakgrunn av nasjonalitet eller geografisk tilhørighet når:

1. Betalingstransaksjonen er elektronisk i form av pengeoverføring, direkte debitering eller et kortbasert betalingsinstrument av samme varemerke og kategori som den næringsdrivende allerede aksepterer,
2. autentiseringskravene oppfyller kravene i direktiv EU 2015/2366 (betalingstjenestedirektivet) og
3. betalingen er i en valuta den næringsdrivende aksepterer.

De tre vilkårene er kumulative. Diskrimineringsforbudene gjelder både den som betaler, og tjenesteytere som formidler betalingen, inkludert kundens bank.

Artikkel 5 (2) bygger på prinsippet om ytelse mot ytelse og fastsetter at den næringsdrivende kan utsette sin ytelse til den mottar bekreftelse på at betalingstransaksjonen er satt i gang. Utsatt ytelse må være velbegrunnet og basert på objektive forhold.

Artikkel 5 (3) medfører at den næringsdrivende kan kreve betalt for reelle kostnader knyttet til betalingstransaksjonen i tilfeller hvor dette er regulert i andre deler av EU/EØS-retten.

AVTALER OM PASSIVT SALG

Artikkel 6 har bestemmelser om forholdet mellom diskrimineringsforbudene i geoblokkeringsforordningen og en næringsdrivendes avtalerettslige forpliktelser om begrensninger i passivt salg.

Aktivt salg er der den næringsdrivende har gjort et arbeid for å få i stand salget i form av ulike markedsføringsaktiviteter. Dette står i motsetning til passivt salg, der kunder henvender seg til den næringsdrivende for å kjøpe de aktuelle varene uten at den næringsdrivende har drevet salgsarbeid rettet mot kunden.

Artikkel 6 (1) medfører at en leverandør ikke gjennom en kontrakt kan forhindre en næringsdrivende i å besvare uoppfordrede henvendelser fra kunder, altså passivt salg, i de bestemte situasjonene som er omfattet av forordningen; artikkel 3 (tilgang til brukergrensesnitt på nett), artikkel 4 (tilgang til varer og tjenester) eller artikkel 5 (ikke-diskriminering i forbindelse med betalingsløsninger).

Man kan således ikke avtale seg ut av forordningens diskrimineringsforbud knyttet til disse situasjonene. Slike kontraktsrettslige krav er automatisk ugyldige etter artikkel 6 (2). I praksis skal næringsdrivende dermed kunne betjene alle kunder uansett deres nasjonalitet eller bosted.

Avtaler som forbyr passivt salg, kan være i strid med forbudet mot konkurransebegrensende avtaler i EØS-avtalen artikkel 53 og konkurranseloven § 10. Det fremgår imidlertid av artikkel 6 (1) at forordningen om geoblokking ikke er til hinder for avtaler som begrenser aktivt salg slik det er definert i kommisjonsforordning (EU) nr. 330/2010 (gruppefritak for vertikale avtaler).

HÅNDHEVING

Artikkel 7 (1) gjelder håndhevelse av forordningens bestemmelser. Det skal utpekes ett eller flere organer som skal ha ansvar for korrekt og effektiv håndheving av forordningen nasjonalt. I fortalen punkt 35 står det at både domstolene og forvaltningsorganer kan være aktuelle til denne rollen.

Artikkel 7 (2) fastsetter at medlemsstatene skal ha tiltak som kommer til anvendelse ved overtredelse av bestemmelsene i forordningen. Bestemmelsen beskriver ikke hva tiltakene skal gå ut på, men det presiseres at de skal være virkningsfulle, forholdsmessige og avskrekende. I fortalen punkt 35 framgår det at de ansvarlige organene skal ha kompetanse til å pålegge den næringsdrivende å overholde forordningens bestemmelser.

Bestemmelsen må sees i sammenheng med artikkel 10, som fastsetter at bestemmelsene i geoblokkeringsforordningen om vern av forbrukere gjøres til del av forbrukervernsamarbeidet mellom forbrukermyndighetene i EØS.

PRAKTISK BISTAND TIL FORBRUKERE

Geoblokkeringsforordningen artikkel 8 oppstiller en plikt til å utpeke ett eller flere organer som er ansvarlige for å gi praktisk bistand til forbrukere i tvister med næringsdrivende om anvendelsen av geoblokkeringsforordningen.

Artikkel 8 sier lite om hva bistanden til forbrukere skal gå ut på. I «Spørsmål og svar om forordningen om geoblokking i forbindelse med e-handel» (s. 36) uttaler Europakommisjonen at:

«Sådan bistand kan for eksempel være forklaring af deres rettigheder som forbrugere, hjælp til at bilægge en tvist med en erhvervsdrivende i en anden medlemsstat eller oplysninger om, hvem de bør kontakte, eller hvad de bør gøre, hvis forbrugerorganet ikke selv kan hjælpe. (...) Forordningen angiver ikke de elementer, som den praktiske bistand omhandlet i artikel 8 potentielt bør omfatte. Denne artikel er imidlertid inspireret af den eksisterende bistand, der er omhandlet i artikel 21 i direktiv 2006/123/EF [tjenestedirektivet]. I henhold til denne artikel omfatter bistand til tjenestemodtagere i) generel oplysning om de gældende regler, ii) oplysninger om klagemuligheder og iii) koordinering af gensidig bistand med andre organer i andre medlemsstater for at tilvejebringe ovennævnte oplysninger.»

Bestemmelsen er inspirert av tjenestedirektivet artikkel 21. Gode grunner taler dermed for at det organet som yter bistand etter tjenestedirektivet artikkel 21, også yter bistand etter geoblokkeringsforordningen artikkel 8. Valg av bistandsorgan er nærmere omtalt i punkt 3.4 i proposisjonen.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Konsekvenser for næringsdrivende

Tjenesteloven inneholder allerede regler om et generelt diskrimineringsforbud. Imidlertid kan etterlevelse av geoblokkeringsforordningen medføre økt administrasjon og økte kostnader for næringsdrivende som følge av behov for tilpasning av websider, applikasjoner og betalingsmetoder. Arbeidet med å unngå geoblokking vil imidlertid antagelig ikke være nevneverdig mer kostnadskrevende enn å etablere nettsider som faktisk geoblokkerer. Ved etablering av nye nettsteder vil forordningen allerede gjelde, og nye nettsider kan tilpasses i utformingsfasen.

Konsekvenser for det offentlige

Europakommisjonen skrev i sin konsekvensanalyse av forslaget, KOM (2016) 289, at den i perioden 2007–2015 fikk kunnskap om 1 500 klager. Dette forholdsvis lave tallet over en ganske lang tidsperiode tilsier at antallet saker vil være relativt lavt også i Norge. Departementet vurderer det likevel slik at håndhevingsmyndigheten vil få noe økte utgifter som følge av ansvaret for å utøve kontroll etter forordningen. Hvor store disse utgiftene blir, vil i noen grad avhenge av om det er behov for å etablere nye systemer og utvikle kompetanse på området, eller om det kan inngå som en del av myndighetens vanlige virksomhet. Økte utgifter knyttet til gjennomføring av forordningen dekkes innenfor relevante virksomheters gjeldende budsjettammer.

Konsekvenser for forbrukere og næringsdrivende som sluttkunde

Reglene som foreslås, vil etter departementets vurdering være positive for forbrukerne og næringsdrivende som sluttkunde. Geoblokking og annen diskriminering basert på geografisk tilhørighet kan medføre redusert konkurranse og markedsdeling. Innføringen av geoblokkeringsforordningen vil derfor for forbrukere og for en næringsdrivende som er sluttkunde, kunne medføre at de får tilgang til et bredere tilbud, som igjen kan føre til lavere priser på varer og tjenester.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Åsunn Lyngedal, Cecilie Myrseth, Nils Kristen Sandtrøen og Terje Aasland, fra Høyre, Margunn Ebbesen, Guro Angell Gimse, Kårstein Eidem Løvaas og Tom-Christer Nilsen, fra Fremskrittspartiet, Morten Ørsal Johansen og Bengt Rune Strifeldt, fra Senterpartiet, Geir Adelsten Iversen og lederen Geir Pollestad, fra Sosialistisk Venstreparti, Katrine Boel Gregussen, fra Venstre, André N. Skjelstad, og fra Kristelig Folkeparti, Steinar Reiten, viser til at det i proposisjonen bes om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/302 av 28. februar 2018 om imøtegåelse av uberettiget geoblokking og andre former for forskjellsbehandling på grunnlag av kundenes nasjonalitet, bopel eller hjemsted i det indre marked (heretter omtalt som geoblokkeringsforordningen) og endring av forordning (EF) 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og av direktiv 2009/22/EF. Selve gjennomføringen av forordningen vil skje i forskrift.

Komiteen viser til at geoblokkeringsforordningen har som formål å sikre at kunder i EØS blir behandlet på samme måte når de er i samme situasjon, uavhengig av nasjonalitet, bopel eller hjemsted.

Komiteen viser til at geoblokking er en kjent metode for å segmentere markeder og ta ut merpris fra enkelte forbrukersegmenter basert på geografi. Komiteen vil peke på at forordningen er en styrking av forbrukerrettigheter, er en fordel for næringsdrivende som slutt kunder, og forhindrer prisdiskriminering basert på geografi.

Komiteen viser til at forslaget har vært på høring.

Komiteen viser for øvrig til proposisjonen.

Uttalelse fra utenriks- og forsvarskomiteen

Utenriks- og forsvarskomiteens medlemmer slutter seg til næringskomiteens utkast til innstilling til Prop. 91 LS (2019–2020) og har ingen ytterligere merknader.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 311/2019 av 13. desember 2019 om innlemmelse i EØS-avtalen av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/302 av 28. februar 2018 om imøtegåelse av uberettiget geoblokking og andre former for forskjellsbehandling på grunnlag av kundenes nasjonalitet, bopel eller hjemsted i det indre marked og om endring av forordning (EF) 2006/2004 og (EU) 2017/2394 og av direktiv 2009/22/EF.

Oslo, i næringskomiteen, den 26. mai 2020

Geir Pollestad

leder

Tom-Christer Nilsen

ordfører

